

ΚΥΨΕΛΗ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

προπληρωτέα

Ἐν Ἑλλάδι..... Δρ. ν. 6.
Ἐν τῷ ἔξωτερικῷ φρ. χρ. 40

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΟΘΩΝ PENTZOΣ

ΕΤΟΣ Γ'. — ΦΤΛΛ. 47.

ΑΡΙΘΜΟΣ 41,

Ἐν Ζαχύνθῳ τῇ 30 Ιουνίου 1886

Ο ΝΕΚΡΟΘΑΝΤΗΣ

(Διήγημα ἐκ τῶν τοῦ Αὐγούστου Μπλάν;).

(συνέχεια ὅρις προηγ. φυλλ.)

Γ'.

Τὸ κοιμητήριον δὲν ἔτο ποσῶς ἀγνωστος τόπος εἰς τὸν νέον νεκροθάπτην. Τπῆρξε τὸ θέατρον τῶν παιγνίων τῆς παιδικῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Μειράκιον, ἥρετο καθ' ἐκάστην νὰ πηδᾷ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐπιτυμβίων πλακῶν εἰς ἃς ἀντηνάκλα τότε τὸ φῶς τῆς σελήνης καὶ ἐγίγνωσκε σχεδὸν πάσσος τὰς ἐπιταφίους ἐπιγραφάς. "Επαιζεν ἔκει, μετὰ τῶν γυμνοπόδων εὐθύμων συνομιλήκων του, ἐν τῷ μέσῳ τῶν τρικατφύλλων, γενστὶ φυμένων καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐξηραμένων κρανίων.

Τὸ στενὸν τοῦτο κοιμητήριον, ὅπερ ὅμως περιέκρυπτε τοσσῦτα, ἔτο κυριότης τοῦ πατρός του. Διὰ τοῦτο δὲν ἐσήμαχε τὸ ἴδιον δι' αὐτὸν δπως εἰς τοὺς ἄλλους. Τῷ ἀνεμίμνησκε τὰς ἀνθηρὰς παρείς του, τοὺς ἀκτινοβόλους ὄφθαλμους του, τὴν εἰρήνην καὶ τὴν εὔτυχίαν τῶν νεκρῶν ἐτῶν του!

Παρὰ τὸν τοῦχον ύψουστο ἡ σεβασμία φιλλύρα ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς ὄποις ἡ μήτηρ του, καδωνοκρούστριχ ὅτε ἔζη, ἀνεπάυστο πρὸ δεκαετίας. Πόσον ἡγάπα τὸ γηραιόν δένδρον! Πῶς ἱκούε τὸν φίλυρον τῶν κλά-

δῶν του, πιστεύων ὅτι ἀκούει τοὺς ἥχους τοῦ μητορκοῦ καδῶνος; καλοῦντος τὸν λαὸν εἰς προσευχὴν! Πόσον ἡ Βοὴ τῶν φύλλων του τὸν ἔθελγε! Τῷ ἐφανετο ὅτι ἦτο ὁ κρότος τῶν ἀσπασμῶν οὓς, ἀπὸ τοῦ δάθους τοῦ τάφου της, τῷ ἔστελλεν ἡ προσφιλῆς νεκρά.

Πᾶσαι αἱ ἀναμνήσεις αὗται ἐξηγέρθησαν κατ' εκείνην τὴν στιγμὴν ἐντὸς τῆς ψυχῆς τοῦ νεκρίου καὶ τὸν συνεκίνησαν! Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐκεῖ βεβυθισμένος εἰς σκέψεις, μὲ τοὺς βραχίονας τεταμένους, ὄμοιαζων αὐτὸς οὗτος πρὸς σταυρὸν ἐστημένον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ παρελθόντος του.

"Ἐπὶ τέλους ἐνεθυμήθη τὸν φυκόπον δι' ὃν ἦλθε.

Διηηθύνθη βραδέως πρὸς τὸ παρεκκλήσιον. 'Αλλ 'ὅσον ἡ στιγμὴ τοῦ ν' ἀρχίσῃ τὴν ἐργασίαν ἥγγιζε, τοσοῦτον ἐξηλείφοντο ἐκ τοῦ πνεύματός του αἱ ἡδεῖς εἰκόνες καὶ ἀνεσκίρτα εἰς τὸν θόρυβον τῶν φύλλων περιδινουμένων ὑπὸ τῆς πνοῆς τοῦ ἀνέμου. Καὶ γενναῖος νὰ ἴναι τις, οὐχ ἡττον ἐντὸς κοιμητηρίου κατὰ τὸ μεσογύκτιον αἰσθάνεται ἔσυτὸν κακοδιάθετον. 'Η πένθιμος ἐκείνη σιγῇ διακοπτομένη μόνον ὑπὸ τῶν συριγμῶν τοῦ θορρᾶ, αἱ σκιαὶ ἐκεῖναι ἐκτεινόμεναι ἐπὶ τῆς γῆς καὶ μεταβάλλουσαι σχῆμα εἰς ἔκαστον ἐλιγμὸν τῆς σελήνης, οἱ τάφοι ἐκεῖνοι, οἱ σταυροί, οἱ δροφεροὶ ἡ μεμαραμένοι στέφανοι, αἱ φίλλυραι, αἱ μελαχροικαὶ ἐκεῖναι κυπάρισσοι, αἱ ιτέαι, πάντα ταῖτα εἰσὶ λίγη ἀξία νὰ ταράξωσι τὴν καρδίαν καὶ γὰ προκαλέσωσιν ἐν τῷ ἐγκαρπάφ τὰς οἰδημάτερας

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΗΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΕΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

AL.Σ3.γ1.Φ6.0038

προλήψεις περὶ φυντασμάτων.

Οἱ νεκροὶ λέγουσιν εἰναι νεκροὶ πλέον. Καὶ ἐν τούτοις τίς θὰ ἑτόλμα νὰ βεβαιώσῃ ὅτι ὅτα, κατακλυθῇ ὑπὸ τὴν γῆν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔλεπει τίποτε πλέον εἰς τὴν γῆν; Δὲν εἶναι τάχα δύνατὸν νὰ ἔκφεύγῃ ἐνίστε ἐκ τῆς ἀργιλώδους, αἰλίνης του ὅπως ἔλθῃ ν' ἀναπνεύσῃ τὸν δροσερὸν ἀέρα τῆς νυκτὸς καὶ νὰ σκερθῇ ἐπὶ τῶν αἰτιῶν αἵτινες ἀπεφέσισκαν τὴν γέννησίν του ἢ τὸν θάνατόν του; Τὸ παιδίον, παραδείγματος χάρην, θῦμα προώρου θανάτου, δὲν ἔπειθεν ποτε νὰ πετάξῃ ἐπὶ τοῦ λίθου τοῦ μαυσωλείου του ἵνα ρίψῃ θλέμψικ τι ἐπὶ τοῦ κόσμου καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσῃ διατί δὲν ἔλαβεν ἔτεραν ἀποστολὴν ἀπὸ τοῦ νὰ μεταλλάξῃ τὴν κοιτίδα ἀντὶ τάφου; 'Η νεῦνι; ής ὁ χορὸς διεκόπη δὲν προσεπέθυσε ποτε νὰ τὸν ἐπαναλάβῃ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀστέρων; Καὶ ὁ πλούσιος; ἐκεῖνος ἀποσπασθεὶς ἀπὸ τῶν θησαυρῶν, καὶ ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος πληγεὶς ἐπὶ τῆς ἀθλιεστάτης αἰλίνης του, δὲν ζητοῦσι ποτε νὰ διασχίσωσι τὸ σάβανόν των, ἀπληστοῦντες νὰ ἴδωσιν εἴτι την γῆν ἐκείνην ἔνθα ἢ τύχη των ὑπῆρχεν τοσοῦτον δικφόρος, τοῦ μὲν διὰ νὰ τὴν θαυμάζῃ τοῦ δὲ διὰ νὰ τὴν καταράται;

Μέχρι ποίου σημείου αἱ σκέψεις αὕται καὶ ἔτεραι δύοικαι ἀπησχόλουν τὸν νέον νεκροθάπτην δὲν γνωρίζομεν. Βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι εἰς ἔκαστον θῦμα ἔθεωρει ὅπισθέν του ἵνα βεβαιωθῇ μήπως τὸν ἡκολούθει τις, καὶ ὅτι εἰς ἔκαστην περιστροφὴν τῶν φύλλων ἔνοιγε ὑπερμέτρως τοὺς δρθαλμοὺς ὥσει νὰ ἐρθεῖτο μήπως τὰ ὄστα τῶν νεκρῶν ἔχόρευον.

'Ἐπι τέλους ἔφισε πρὸ τοῦ παρεκκλησίου. Διηγήστησε τὸ ἀλειμματοκήριον τοῦ φρονοῦ, ἔθεσε τὴν κλείδα εἰς τὴν κλεδωνίαν, ἤγοιξε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθε.

Δ'.

Τὸ φῶς τοῦ φρονοῦ ἔπεσεν ἐπὶ λευκῆς μεταλλίνης πλακός τεθειμένης κάτωθεν ἀναβάθρου ἐφ' οὗ εύρισκετο φέρετρον. Τὸ κάλυμμα τοῦ φερέτρου ἐκομιστεῖτο ὑπὸ στεφάνου ἐκ μυρσίνης, συμβολικοῦ στεφάνου σημαίνοντος ὅτι ἐκεὶ εύρισκετο νεῦνις, καὶ νεῦνις μεμνηστευμένη. Κομψὰ ἀργυρά κρόσσια ἐκόσμουν τὰ πλευρά αὐτοῦ.

'Ο νεκροθάπτης ὃν ἤρεθισμένος ἦδη, κατελίφθη ὑπὸ ἐλαφρῆς φρικιάσεως. 'Απώλη πρὸ πενταετίας ἀπὸ τῆς πατρικῆς οἰκίας, ἐγένετο ξένος τῶν πενθίμων τούτων σκηνῶν, ὃν παλαιί ποτε ὑπῆρχε μάρτυς συνεγής. Τὸ νὰ περιπλανᾶται ἐν τῷ κοινωνηρῷ κατὰ τὸ μεσονύκτιον, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν νεκρῶν διὰ πυκνοῦ χωματοῦ, τῷ ἐφαίνετο συγχριτικῶς παχιγύνιδιον ἀπὸ τοῦ νὰ εὔρισκηται μόνος ἐν παρεκκλησίᾳ πρὸ ἀκαλ-

πτου φερέτρου, πρὸ πάντων γνωρίζων ὅτι περιέκλεισθειμάσιον ροδον, ἀποτόμως ἀποσπασθὲν τοῦ κόσμου οὐτοῖς ἵτο τὸ χάρμα καὶ τὸ κόσμημα.

Γέρων κατερχόμενος εἰς τὸν τάφον οὐδένα ἐκπλήττει. Εἶναι χρέος πληρωνόμενον κατὰ τὴν τάξιν τῆς φύτεως. 'Αληθὲς ὅτι τὸ κεφάλαιον εἴναι ὀλίγον μετεχειρισμένον καὶ ἐλαττωμένον ἀληθὲς ὅτι τὸ ἀποδιδόμενον νόμισμα δὲν εἴναι ἵστον τοῦ ληφθέντος. 'Αλλ' θεταν αἱ πράξεις ὑπῆρχαν ἀγαθοί, ὁ Θεός δοτεις τὰς καταγράψεις ἐπὶ τοῦ μεγάλου Βιβλίου του, εὐχαριστεῖται, διότι κρίνει ἐκεῖθεν ὅτι τὸ κεφάλαιον δὲν ἔσπαταλήθη.

'Ολως ξένη εἴναι ἡ ἐντύπωσις ὅτι ὁ θάνατος δεσμεύει ἐξ ἀπροόπτου κτήμα ὅπερ δὲν ἐπρόθεσε νὰ ἐκτιμηθῇ. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀπαίσιος ἱππότης, διότι ἔχει καλλαισθησίαν ὁ ἱππότης οὐτος, ἔρχεται ν' ἀναρπάσῃ τὴν χαριεστέραν καλλονήν, τὴν θελκτικωτέραν ἀθωότητα, μὴ σεβόμενος τοὺς νόμους τῆς φύσεως καὶ τῆς κοινωνίας, θράυνων τοιουτοτρόπως τὸ μόλις ἀρχίσαν ἀριστούργημα, εἴναι ἐπιτετραχμένον νὰ ἔξαγριωνώμεθα καὶ νὰ ἐκάτιλλωμεν ἐπαναστατικάς κραυγάς.

'Ο νεκροθάπτης ἐπληγίσας τὸ ἀνάβαθρον καὶ ἤρχετο ν' ἀναγινώσκῃ, φωτιζόμενος ὑπὸ τοῦ φανοῦ του, τὴν ἐπὶ τῆς λευκῆς πλακός ἐπιγραφήν. 'Η ἐπιγραφὴ αὐτη ἔφερε στίχον ληφθέντα ἀπὸ τῶν φαλμῶν.

«'Αφίνω ίσως ὅπισθέν μου καρδίαν λυπουμένην διὰ τὴν στέρησίν μου. 'Αλλαξ ζῆ καὶ ἀρχεις ὁ δυνάμενος νὰ παρηγορῇ. Ήτα δεχθῇ εἰς τοὺς κόλπους του τοὺς δυστυχεῖς.»

'Ἐπι δευτέρας δὲ πλακός κεκαρφωμένης ἀνωθεν τοῦ φερέτρου, ὁ νεκροθάπτης ἀνέγνωσε τὴν ἔτεραν ταύτην ἐπιγραφήν:

Η ΚΑΡΟΛΙΝΑ—ΘΗΡΕΣΙΑ—ΚΑΡΔΟΤΤΑ
ΚΑΛΛΕΡΑΕΤΚ
Γεννηθεῖσα τὴν 8 Αύγουστου 1815
'Αποθανοῦσα δὲ τὴν 5 Σεπτεμβρίου 1831

Ε'.

Εὑχριστηθείστε τῆς περιεργίας του, ὁ νεκροθάπτης ἐλαβε τὸν λίγον ἐκ των γωνίας καὶ ἔσπευσε ν' ἀφήσῃ τὸν πένθιμον τόπον, κλείνων ἐπιψελῶς τὴν θύραν. Είτα διὰ θαρραλέου θήματος διηυθύνθη πρὸς τὸν τάφον ὃν ἔμελλε νὰ σκάψῃ. Δικθαίνων πρὸ τῶν παραθύρων ἔρριψε θλέμψικ τι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ παρεκκλησίου εἰδὲ μικρὸν φρονὸν καὶ ἔνα ἀργυροῦν πόδι τοῦ φερέτρου ἐφ' οὗ ἡ ἀντανακλῶσα εἰκὼν τῆς σελήνης ἐφάνετο μειδώσα οὐτοῦ.

ΙΝΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΑΗΘΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΝΕΟΥΡΙΟΥ
ΖΩΤΑΒΟΥΛΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΥ ΜΗΝΗΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΖΩΝΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΠΗΓΑΙΝΑ

τὰ τὸ ήμισυ ἐσκαμμένον· μικρὰ κλίμαξ ἔκειτο πλησίον αὐτοῦ. 'Ο ἀηρὶ ήτο τοσοῦτον γλυκὺς ὥστε ἐξέβαλτο τὸν ἐπενδύτην του δόπως ἔχη ἐλευθεριωτέρας; τὰς κινήσεις. Εἶτα κατάλθε προσεκτικῶς εἰς τὸν λάκκον καὶ ἤρξατο τοῦ ἔργου. Τὸ ἔργον του ὅμως ήτο πολὺ ὀλίγον διασκεδαστικὸν διότι εἰς ἐκκαστον κτύπον τοῦ λίσγου, μετεκίνει ἀνθρώπινη ὀστᾶ, τεμάχια λευκοσιδήρου καὶ συντρίμματα φερέτρου. 'Αλλ' ἀναμιμητικόμενος ὅτι δι πατήρ του εἶχεν ἀνάγκην ἡσυχίας, δικλός υἱὸς ἐξηκολούθει δραστηρίας τὴν σκληρὸν ἔργασίαν του. Τὸ χῶμα ὀθούμενον ὑπὸ τῶν ρωμαλέων δραχιώνων του, ἐτινάζετο μακρύτατα.

Μετ' ὀλίγον δι νεκροθάπτης εἴχε σκάψη τόσον διεύθεως; ὥστε τὸ χῶμα τὸν περιεκύλωσε πανταχόθεν, ἔβλεπε δὲ ν' ἀνορθώνται πρὸ τῶν ὄφθαλμῶν του μεμαρισμένα διστᾶ καὶ κρανία μορφάζοντα,

Αἴρνης δι λίσγος προσκρούει κατὰ φερέτρου· τὸ χῶμα κυλίεται, συμπαρακύρον ράκη καὶ σάβινα· εἰναι γείτων. 'Ο νεκροθάπτης διστάζει. Εἶτα διέπων ὅτι δι πνύστην δὲν ἡνωχλήθη ἐκ τῆς ταραχῆς ἀναλαμβάνει τὴν ἔργασίαν του διότι τῷ μένει εἰς ποὺς εἰσέτι ἵνα τελειώσῃ.

Μετὰ μίαν στιγμὴν ἴσταται πάλιν· τρέμει δι' ὄλων τῶν μελῶν του, διὰ λίσγος τῷ πίπτει ἐκ τῶν χειρῶν. Γοεὶδι κραυγὴ ἐτάραξε τὸν σιγὴν τῆς νυκτός. Μήπως ὁ γείτων ἐξυπνῆ; "Οχι, τὸ παράπονον εἰναι ἀδύνατον ὥστε παιδίου, ἐνῷ δι γείτων εἰναι μεγάλος. Λεπτά τινα παρέρχονται, δι νεκροθάπτης ἐνθρούνεται. 'Αλλ' ἔτερος κρότος ἀκούεται ἀξιος νὰ πνίξῃ τοὺς μᾶλλον μεγάλειτέρους; θρόνους· τὸ ὠρολόγιον του καθηνοστασίου σημαίνει μεσονύκτιον.

'Αδύνατον εἰς τὸν νεκνίκιν νὰ ἐξακολουθήσῃ. Τῷ φαίνεται ὅτι δι κόσμος καταρρέει, ὅτι ή γῆ ἐνδίδει ὑπὸ τοὺς πόδες του. 'Εκαστος κτύπος τοῦ καθηνοστασίου παρατεινόμενος ὑπὸ τῆς ἡχῆς τῷ κάρμνει νὰ πιστεύῃ ὅτι εἰναι ἐξητμόμενος στενγχυμὸς ἐκ τοῦ δάθους τῶν τάφων· φράσσει τὰ ὠτα τηνα μὴ τοὺς ἀκούῃ, ἀλλὰ τὸν ἀκολουθοῦσι; μέχρι τῶν ἐνδομυχοτέρων ἴγνων του.

Τὸ ὠρολόγιον ἐπὶ τέλους σιγᾷ. Τότε ἀπὸ τοῦ ὄψους τοῦ καθηνοστασίου, δι καθηνορούστης ἡχεῖ τὴν σκληπιγγα.

— Δὲν εἰναι θεριάς; Θρυκόλαξ αὐτὸς δι σποῖος; ἡχεῖ οὖτο πως εἶπε καθού ἐχυτὸν δι νεκροθάπτης, εὐχριστημένος διότι ἐνόησε τινα ζώντα πλησίον του.

Καὶ τίκουσε περιχαρῶς τοὺς ύποκώφους καὶ μονοτόνους ἥχους. Ποτὲ δι καθηνορούστης, ἐστις σχεδὸν εἰς τάσσαν πυρκαϊάν κατεδικάζετο νὰ τρωτῇ μόνον ἀστού καὶ νὰ πίνῃ μόνον ὑδωρ, γλυκὸς νὰ λέσθωμεν ὑπὸ δψει τοὺς ραβδισμοὺς, ὡς ἀμελήσας νὰ ἡγήσῃ

τὴν σκληπιγγα, ποτὲ δὲν ὑπῆρχεν ἀντικείμενον τοσούτου θαυμασμοῦ.

'Εν τῷ μέσῳ τῶν συγκινήσεων τούτων, δι νεκροθάπτης ἐνείμηθη αὔφης τὴν φιάλην τοῦ ζύθου ήν, χάρις τῇ προνοΐᾳ τοῦ πατρός του, ἔφερεν ἐντὸς τοῦ θυλακίου του. 'Εν μιχητικῇ ἀνερριχήθη τῇ βοηθείᾳ τῆς κλίμακος εἰς τὸ ἄκρον τοῦ λάκκου, ἔλαβε τὸν ἐπενδύτην του ἡ μᾶλλον τὸν ἐξέχωτε διότι ἐπὶ τοσοῦτον ἐκκαλύπτετο ὑπὸ τοῦ χώματος, εἰτα ἔσυρε τὴν φιάλην καὶ τὴν ἐκένωστεν ἄχρις ἐσχάτης σταγόνος. "Ἐρριψεν διτερὸν αὐτὸν μακρὰν αὐτοῦ, ἐκείνη δὲ ἐκύλισε διὰ μέσου τοῦ κοιμητηρίου καὶ ὑπῆγε, πράγμα παράδοξον! νὰ στιθῇ ὑπὸ τὸ χαῖνον στίμης κρανίου, ἀλλὰ χωρὶς νὰ κάμωσιν ἀμφότεροι κακμίαν προσπάθειαν δόπως πλησιάζωσιν ἀλλήλους, τοσοῦτον μεγάλη ήτο μετάξι αὐτῶν ἡ ισχὺς τοῦ κενοῦ.

(ἔπειται συνέχεια)

Γ. Α. ΒΑΛΛΑΒΑΝΗΣ

ΕΜΜΕΑΙΝΑ

ἐκ τῶν τοῦ Alfred de Musset

Μετάφρασις

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΜΑΝΕΣΗ.

(συνέχ. ίδε προηγ. φυλ.)

Μόλις ή ἀπόφασις αὕτη ἐγένετο, ἐνομίσθη καὶ ἀδύνατος νὰ πραγματοποιηθῇ δὲν εἶχον πλέον ἀνάγκην μακρών ἐκτροχεών, δόπως συνενοῶνται. 'Ο Γκίλιθερτ ἐπὶ δύο μῆνας δὲν ἤρχετο παρὰ τῇ κ. Δὲ Μαρσάν, καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δύο τούτων μηνῶν, ἀπώλεσκεν ἀμφότεροι καὶ τὴν ὅρεξιν καὶ τὸν ὑπνον. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος, δι Γκίλιθερτ διετέθη ἐσπέρχων τινὰ ἐν λύπῃ καὶ καταπλήξει, ὥστε γωρίζει τὸ πράττει, ἔλαβε τὸν πίλον του καὶ ἐπορεύη παρὰ τῇ κομήση κατὰ τὴν συνήθη ὥραν. Δὲν τὸν ἐπέπληξεν ὡς μὴ τηρήσαντα τὴν ὑπόσχεσίν του, καὶ ἀμα τὴν ἐθεώρησεν ἐνόησεν δτι ὑπέφερε τὴν εἶδε τοσούτῳ ὠχράν καὶ μεταβεβλημένην ὥστε μετεμελήθη διπτι δὲν ἐπενήλθε ταχύτερων.

Ἐκείνοι μέσοι καὶ ἀμελητηρεύεται τῇ καρδιᾷ τοῦ δινὴ οὔτε ἰδιοτροπία, διτε τάθος, ήτο η φωνὴ τῆς φύσεως ήτις τῇ ἐφώναζεν δτι εἶχεν ἀνάγκη-

νέου ἔρωτος. Δὲν παρεδίδετο εἰς σκέψεις ἐπὶ τοῦ χρηματῆρος τοῦ Γκίλερτ, τῇ θρεσν, ἀρκεῖ ἐλεγεν ὅτι τὴν ἡγάπα, καὶ ὅτι τὴν ἡγάπα δί' ἄλλου τρόπου ἢ ὁ Δὲ Μαρσάν. Τὸ πνεῦμα τῆς Ἐμμελίνας, ή εὐφυΐα της, ἡ ἐνθουσιώσα φαντασία της, ἀπασχαὶ εὐγενεῖς ιδιότητες αἱ ἐν αὐτῇ ἐγκλειόμεναι ἐπισχύον ἐν ἀγνοίᾳ τῶν. Τὰ δάκρυα ἀτινα ἐνόμιζε ρέοντα ἀδίκως, ἐξίτουν νὰ χύνωνται ἀκούσης ταύτης καὶ την ἀνάκαζον νὰ ἐρευνᾶ τὸ αἴτιον τούτου. Τότε τὸ πᾶν τῇ ἐδίδασκε τοῦτο, τὰ Βιβλία της, ή μουσική της, τὰ ἄνθη της, αἱ ἔξεις της, οὗτος ὁ θρεμός θίος της, ὥφελες ν' ἀγαπᾷ καὶ νὰ παλάχῃ ἢ ν' ἀπορρίσῃ ν' ἀποθάνῃ. Μετὰ θαρρολέχες ὑπερηφανίας ἡ κόμψος αὐτιμετώπισε τὴν ἀδυσσον εἰς ἦν ἔμελλε νὰ εὐθύσῃ. 'Οσάκις ὁ Γκίλερτ τὴν ἐνηγκαλίζετο προστέλεπε τὸν οὐρανὸν, ἐπικαλουμένη μάρτυρα τοῦ λάθους της. 'Ο Γκίλερτ ἡνόει τὸ μελαγχολικὸν τοῦτο θλέμψα, κατεμέτρησε τὸ μέγεθος τοῦ λάθους εἰς τὴν εὐγενῆ τῆς φύλης του καρδίαν. 'Ησθάνθη ὅτι ἦτο εἰς τὰς χειρὸς του ἡ νὰ τῇ ἀποδώσῃ τὴν ζωὴν, ἡ νὰ την ἔξευτελίσῃ διὰ παντός. 'Ορκίσθη ν' ἀφιερωθῇ εἰς αὐτὴν καὶ πολὺριστεις τὸν Θεὸν διὰ τὸν ἔρωτα ὃν ἐδοκίμαζε.

'Η ἀνάγκη τοῦ φεύδους κατέθλιψε τὴν νέαν, δὲν ὠμιλησε πλέον εἰς τὸν ἔρωτιν της, καὶ τὴν λύπην της ταύτην ἐτήρησε μυστικήν. 'Ανελογίσθη τὰς μεταβολὰς τῶν δεινῶν της, τὰς μεταβολὰς τῆς εὐτυχίας, καὶ είθετο τὴν ζωὴν της παίγνιον. 'Οσάκις ὁ Γκίλερτ ἔρχετο, εύρισκετο ἡναγκασμένη νὰ διέλθῃ τρεῖς ημέρας εἰς τὴν ἔσοχήν. Τὴν ὥρασε νὰ τῷ δρίσῃ συνέντευξιν, πρὶν ἀναχωρήσῃ.—Θά τὸ πράξω ἀφοῦ τὸ θέλεις τῷ ἀπόκτησης, ἀλλὰ σᾶς ἵκετεύω ἀφήσατέ με νὰ ἐλπίζω.

Τὴν τετάρτην ἡμέραν νέος τις εἰσῆλθε κατὰ τὸ μετονύκτιον εἰς τὸ 'Αγγλικὸν καφενεῖον.

— Τι θέλει ὁ κύριος; ήρωτησεν ὁ ὑπηρέτης.

— 'Ο, τι ἔχετε καλλίτερον ἀπόκτησεν ὁ νέος μετὰ χαροποιοῦ ὕρους ὅπερ ἔκαμε νὰ στρέψωσι τὰ θλέμψατα οἱ θρησκεῖς, Κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν εἰς τὸ έθός της οἰκίας τοῦ Δὲ Μαρσάν δικτυωτόν τι ημοιόνικτον ἄφιν νὰ διακρίνηται λάρμψις ὅτισθεν παραπετάσματος. Μόνη καὶ ἀτημέλητος ἡ α. Δὲ Μαρσάν ἐκάθητο εἰς τὸ δωμάτιόν της ἐπὶ μικρῆς ἔδρας, τεθειμένους ἔχουσα τοὺς μοχλούς τῶν θυρῶν «Αὔριον θὰ εἰμι καὶ εἰς αὐτὸν, θὰ εἰναι εἰς ἐμέ.»

'Η Ἐμμελίνα δὲν ἐσκέφθη νὰ παραβλήῃ τὴν διαγωγὴν τῆς μετ' ἔκεινης τῶν ἄλλων γυναικῶν. δὲν ὑπῆκολον ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην οὔτε θλίψεις οὔτε ἔλεγχοι, τὸ πᾶν προμένει σιγὴν ἐνώπιον τῆς σκέψεως τῆς ἐπιχριστοῦ. Θά τολμήσω νὰ σῇση εἴπω τι ἐσκέπτετο; Θά τολμήσω νὰ γράψω τι κατ' ἐκείνη τὴν ἐπίφορον στιγμὴν ἀνησύχεις ὥραίν καὶ εὐγενῆ γυ-

ναῖκα, τὴν εὐαίσθητοτέραν καὶ τιμιοτέραν ἢ ὅσων ἐς γνώρισκ;

Πληροδόθη εἰς σκέψεις ἐπὶ τῆς ὥραιότητός της. 'Ἐρωτα, ἀφοίωσιν, εἰλικρίνεικαν καρδίας, συμπάθειαν ὁρέεσων, φόβους, κινδύνους, μετανοίας, τὰ πάντα ἀπεδίωσεν ἐκ τοῦ λογισμοῦ της, τὸ πᾶν κατέστρεψε ζωὴρῶς ἀνησυχοῦσα διὰ τὰ θέλγητρά της, διὰ τὴν σωματικὴν ὥραιότητά της. 'Η λάρμψις ἦν εἰδυμενὴς ἵτο ἐκείνη λαμπτόδος ἦν ἐκράτει εἰς γειράς της. Τὸ κατοπτρόν της ἵτο ἀπέναντι στρέφεται, ἀκροάτεται οὐδεὶς μάρτυς, οὐδεὶς θύρυσος ἀνέσυρε μικρὸν πέπλον ὅστις ἐκλύπητε τὸ πρόσωπόν της, καὶ δειλὴ ὡς ἡ Ἀρροδίτη τοῦ μύθου ἔστη πρὸ τοῦ κατόπτρου.

'Οπως σᾶς ὄμιλήσω πέρι τῆς ἀκολούθου ἡμέρας, καλλίτερον εἶναι νὰ σᾶς ἀντιγράψω ἐπιστολὴν τῆς Ἐμμελίνας πρὸς τὴν ἀδελφήν της, εἰς ἦν αὕτη ζωγραφίζει τί ησθάνετο.

«'Ημην εἰς ἐκεῖνον· ὅλην τὴν ταραχήν μου διεδίξατο σφρόδρα ἀθυμίας· θυμην ἀπηνδησμένη, καὶ ἡ κακοδιάθεσία αὐτῆ μὲ νύχαριστει· διῆλθον τὴν ἐσπέραν ρεμβάζουσαν· ἐβλέπον σκιῶν σχήματα, ἕκουσον ἀπομεμηκυσμένας φωνάς, διέκρινον «τὸν Ἄγγελόν μου, τὴν ζωὴν μου» καὶ τοῦτο ἔτι μᾶλλον μὲ κατέβαλλε. Οὐδέποτε ἡ σκέψη μου μετηνέχθη εἰς τὴν ἀνησυχίαν τῆς προτεραίας· διαρκούστης τῆς ημιληθαργίας ταύτης ἥτις μοὶ ἔμενεν ἐν τῇ μνήμῃ ὡς καταστασις ἦν θὰ ἐξέλεγον ἐν τῷ παραδείσῳ. Κατεκλίθην καὶ ἀπεκομήθην ὡς θρέφος. 'Εξυπνήσασα τὴν πρωΐαν, συγκεχυμένη τις ἐνθύμησις τῶν συμβάντων τῆς προτεραίας, ἐπικνέψαρε ταχέως τὸ αἷμα εἰς τὴν καρδίαν· κτύπημα τῆς καρδίας σχεδόν μ' ἐξήγειρε, καὶ τότε ἔκουσε νά μοι φωνάζωσιν ύψηλοφώνως «Τετέλεσται» ἐστήριξε τὴν κεραλήν εἰς τὰ γόνατά μου καὶ ἐβούθησθην εἰς τὸ έθός της καρδίας μου· κατὰ πρῶτον ἐφοβήθην μήπως μ' ἐκρίνει κακῶς· 'Η ἀπλότης μεθ' ἥς ἐνέδωκε ἥτο δυνατὸν νὰ τῷ δώσῃ κακὴν ίδεαν. Λίγων ἐκπεπληγμένη, συγκεκινημένη καὶ συγκεχυμένη ὑρ' ὅλων τῶν αἰσθημάτων ἀτινα μὲ κατέβαλλον, δὲν ἐσπούδασε κακῶς τὰ ἐδικά του. 'Εφοβούμην, μόλις ἀνέπνεον. "Απαν τοῦτο τὸ σκότος ἐφωτίσθη αἰρνης διὰ γλυκέων ἀναμυήσων. 'Ησθάνθη μειδίαμα πλανώμενον περὶ τὰ γείη μου ὅτε τὴν προτεραίαν ὅλην τὴν φυτογεωμίαν του ἐκφραστικὴν καὶ ὥραίν ἦν οὐδεμιοῦ εἰδον εἰς τ' ἀριστουργήματα τῶν μεγάλων τσχηνητῶν· ἀνεγίνωσκον ἐν αὐτῇ τὸν ἔρωτα, τὸν σεβασμὸν, τὴν λατρείαν, καὶ αὐτὴν τὴν ἀμφιθολίαν. 'Ίδοι διὰ τὴν γυναικὴν ὡς μετατρέπεται τὸ πολὺ νὰ κακψεύσῃ τὴν ἀναιμένη τὸν ἔρωτιν της·»

(επεται συνέχεια)

ΟΙ ΔΥΟ ΠΑΠΑΔΕΣ*

ΤΩ ΡΗΤΟΡΙ ΤΟΥ ΛΟΓΟΤ
ΚΑΙ ΚΛΕΙΝΩ ΙΕΡΑΡΧΗ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
ΔΙΟΝΥΣΙΟ ΤΩ ΛΑΤΑ

Τί νάχι¹ ή Χρύσω ή ζηλευτή κ' ή πολυγηρεμένη;
Στὴν ἐκκλησιᾳ δὲ ράινεται, εἰς τὸν κῆπό της δὲ θυγαῖνει.
Τὰ πανεμένην ἀδέλφια της εἰς τὸ λητρουθιὸ δὲν πάνε·
σὸν τὶ νὰ τοὺς ξημέρωσε κ' εἰς τοῦ παπᾶ κινᾶνε;

* * *

— Αχου, αγχθὲ πνευματικὲ, κι² ἀν ἔχη οἱ Χριστός μας
ἔσται γιὰ τὴν πόληψι, κι³ δὲ πόνος ο δικός μας
μπορεῖ μ' αὐτὸνά γιατρευτῆ, στάλαχτος τὴν ψυχήμας.
Ο πιστικὸς τῆς Χρύσως μας πατεῖ τὴν πόληψι μας!
Μπῆκε γαμπρός, σα κόρτασε τὴν εισιτη, τὰ φιλιά της,

(*) Τὸ στιχούργημά μου τοῦτοινε ἰστορικώτατο. Εἶνε μία
ἀρ' τῆς χριστιανικῆς πράξει, ποδὸς ἀπεθανατίσανε τὴν Ζάκυνθο τὸ σόνομα τοῦ παπᾶ-Διονύσιου τοῦ Αννινοῦ,
γνωστοῦ μὲ τὸ φευδοπαρανόμῳ Κατσουρέλας. Θέμουνά
δέκα ως ἔνδεκα χρονῶν, ὅταν μὲ δόλο τὸ κρέος καὶ τὴν υ-
στάγρα μου, γροικοῦσα προσεγγικώτατος, τὸ μακαρίτη
γέρο-Νικολέτο τὸν Αννινοῦ, νο μᾶς διηγῆται τῆς δρε-
χούμεναις βροχειαῖς, τὰ πολυχαρίτωμένα ἀνεκότα τῆς
φιλάνθρωπης ζωῆς τοῦ αὐτεδέλφου του Κατσουρέλα. Τὸ
γεγονός τοῦτο συνέβη μεταξὺ αὐτουνοῦ τοῦ παπᾶ-Κα-
τσουρέλα καὶ τὸν αὐτεδέλφου του πλουσιοπορεμένου ιερο-
μόναχου, παπᾶ-Θεόρυλου. Εγὼ μὴ ἀρκούμενος εἰς τὸ
δέκαχρονιάτικο μηνονικό μον, ἔξινανθεῖαιώνηχα ἀρ' τὸν
ἀξιοσέβαστο φίλο ιστοριογάρο χ. Χιώτην. Μεταξὺ δὲ τῶν
πολλῶν διηγοῦνται καὶ τοῦτο. Μίζην ἄλλη φορά, σὲ παρό-
μοια περίστασι, ἐσκέφθη ὁ καλόκαρδος κι⁴ ανοικομάτης
πνευματικὸς, νὰ πορευθῇ σ' ἔνα χαρτοπλυκτεῖο. Οἱ χαρτο-
πλυκταὶ μόδιες ποὺ τὸν εἰδῆνε τὰ γάσινε. — Μὴ γνέ-
ποσθε, παιδιά μου, τοὺς εἴπε· "Ζακολουθήτε τὸ παιγνίδι
σα γιατὶ μοὶ διάλογκε νὰ τὰ κόψω κ' ἔγω ἀπόψε. Οἱ
κορτής σ' σκάθηκε, τοῦ πρόσφρεσ τὰ χαρτιά καὶ τὴ θέση
του, καὶ τοῦ λέγει. — Ορίστε, δέσποτά μου, τῷ χρομέ τι-
μὴ καὶ εὐχαρίστησι νὰ σοῦ πουντάρουμε δόλο μας.
Καὶ νάτος παρευθὺς ὁ καλὸς σου παπᾶς κορτής! Σὲ μία
στιγμὴ ὅλο τὸ τραπέζι ἐσκετάσθη ἀπὸ χαρτιά καὶ πό-
σταις. Ο πνευματικὸς μας μὲ μία τευ χρυσοματικὴ ὑπόλο-
γισε πῶς τὸ χρηματικὸ ἐκεῖνο ἀσκοῦσε τὸν εὐεργετικὸ
σκοπὸ του. — Γό νοϊσας, τὰ γυρίζω, τοὺς εἴπε· καὶ μὲ τὸ
γύρισμα, ποὺ ἔκαμε εἰς τὰ χαρτιά. — Φύστα καὶ τέρτσοι,
οὐλούσις! τοὺς φώναξε, καὶ τὰ παράτησε. Παρενθύς
σκυρτει, απλόνει τὰ δύο του χέρια, καὶ σὰ μάζεψε δλαγί-
της ποσταῖς. — Πέστε, παιδιά μου, ἔξακολούθησε, πῶς ἔ-
φερο ὅλους σας τερτσοτίρο, κι⁵ ἀστεῖ νὰ οίκονουμηθῇ
μ' αὐτῇ σας τὴν ἐλεγμοσύνη ὁ γάμος μιας διοτυχισμά-
γης. (ι) καὶ οὐκέτινοι ἀνθρώπω, σχλέ μόνο δὲν ἀρνήθηκα-
νε τὴν ἐλεγμοσύνη τους, ἀλλὰ χυριεμένοι ἀπὸ σέβας καὶ
συγκίνησι ἐσκύψινε καὶ τοὺς κατεριλήσκε τὰ εὐεργετι-
κῶτατα χέρια του.

μᾶς; Ερίσκει τίμια τὴν γενεῖχ, μὰ λίγα τὰ προικιά της!
Ντύσου, παπᾶ, τὴν νειστη μας, πὲ; τὴν Χρυσῆ παιδίσου,
καὶ μέτρησέ μας; τὴν πληγὴ μὲ τὴ συνειδησί σου.
Κι⁶ ἀνίσω; Εότανα δέδρης εἰς τὸν κῆπο τοῦ Χριστοῦ μας,
παιδίά σου δὲν μᾶς ξαναλέσ· εἰς τὸ αἷμα τοῦ γαμπροῦ μας,
ἢ λέρα μας θὰ ξεπλυθῇ! ... Θὰ πέσῃ τὸ κορμί μας,
μὰ θὰ φανῇ τὸ μοῦτρό μας, θὰ ζήσῃ πόληψί μας!
Τί σκέφτεσκι, πνευματικέ;

— Τὴν ἀμετρητὴν χαρὰ μου.
Αὔριο σὲς φέρνω έστανα· δὲ κῆπος τοῦ Χριστοῦ
εἶνε γιὰ δόλους ἀνοιχτός, πιστέψε μου, παιδιά μου,
φτάνει νὰ έρισκῃ κηπουρούς, η ἀρρώστια τοῦ πιστοῦ

* * *

* * *
— Σὰν Βλόγης⁷ ὁ πνευματικός τὸ Μῆτσο καὶ τὸ Γιάννη,
τὸ καλυμματικό φρέσε καὶ τὸ ἀδελφοῦ του φτάνει.

— Διακόσια τάλλαρα, παπᾶ, τοῦ λέγει, δάνεισέ μου
καὶ τὸ ὅρελός σου δὲν διάδιπλο.

— Ν' ἀσφαλιστῶ, ἀδελφέ μου,
κι⁸ ὅσκ μοῦ πῆς· ξέρεις... κ' ἔγω... στερεύουμαι, τοῦ κάνει.
Τὸ χέρι του δὲ πνευματικός εἰς τὸ Βαγγέλιο Βάνει,
κι⁹ ὅρκίσται δὲ τὸ τόκος τους χιλιάδιπλος νὰ τρέχῃ
εἰς τὰ χέρια, ποὺ θὰ μετρηθοῦν καὶ φόβο νὰ μὴν ἔχῃ.
Κ' ἔτσι δὲ παπᾶς, μοιριούριστά, δλότρεμος, σκιασμένος,
χιλιαῖς φορεῖς τὰ μέτρησε εἰς γελασμένος!,,
Την ἄλλη αὐγὴν γροικούσανε, εἰς τῆς Χρύσως, οἱ γειτόνοι
τ' ἄγια τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ, ποὺ τῆς καρδιαῖς ἐνόνει.
Μὲ τὸ γαυπρὸς τὸ πλάκι του, μὲ τὰ προικιά τὸ χέρι,
στεράνωτ¹⁰ δὲ πνευματικός τὸ χορισμένο ταῖρο.

* * *

Πέρασε μῆνας· δὲ παπᾶς νὰ κοιμηθῇ δὲ μπόρης.
κάθες έραδειλάς εἰς τὸν ὄπνο του τὸν ἀδελφό του έθωρης.
Τοὺς συγνομίγεις εἰς τὸ κελλὶ προτοῦ νὰ ζημερώσῃ
νὰ τοῦ πιστρέψῃ τὸ πεσό γιατ' είχε μετανοίωσει.
Καὶ τῶλεγ¹¹ δὲ πνευματικός· — Δὲ χάνεις ἀπὸ μένα,
τὰ χρήματά σου τάξιλλας εἰς γέρια πιμημένα·
γεννοβολῆνε, πίστεψε...

— Πιστεύω... μὰ, παπᾶ μου,
εἶνε ζωὴ καὶ θάνατος!.. Καὶ ξέρεις τὰ λεφτά μου
μ' αἰμακκαμίδερωτα, δ φτωχός, τὰ πλάθω! Ποιός μοῦτάχει;
Τὰ θίλω! Κάθε συφορά μπορεῖ γιὰ μὲ νὰ λάχῃ!

— Σεού ξαναλέγω, ἀδελφέ, πῶς σ' τάχω σφαλισμένα...

— Είσαι ληστής, μ' ἀπόγδυσες, τὰ δούλευα γιὰ σένα!
Ποῦ τάχεις; Ποῦ τὰ δάνεισες; Λέγε μου, θὰ σὲ πνίξω·
ποιός εἰν¹² δὲ καλοπλεωτής;

— Παπᾶ μου, θὰ σ' τὸν δείξω.
Κι¹³ ὁ ζῆγας, δὲ πνευματικός, αγνοήσεις, γέρνει

κι¹⁴ ἀπὸ τὸ ινοστάσιο του τὸ Σταυρούμενο ταύρονει.

— Να τοι, Αύτος σοῦ τὰ χρωστᾶ μὴν τὰ ζητᾶς ἐμένα
Αύτος ζητοῦσε δάνεικα καὶ μὲ εἰστειλε εἰς σένα!

Κι¹⁵ ὁ άντικρούς εἰς διαποστάτης, Ποιόνες μπροστά του φέρεις,

εγάνει τὸ καλυμματίκι του καὶ τὸ κεφάλι γέρνει,

— Τί λέσ, καλέ μου ἀδελφέ;

— Κλίνω τὰ γόνατά μου!

Τ' ἀδέλφια ἐφιληθήκανε! 'Ο κῆπος τοῦ Χριστοῦ,
εἶνε γιὰ δλους ἀνοιχτὸς, πιστέψει μου, παιδιά μου,
φτάνει νὰ βρίσκῃ κηπουρούς καὶ ἀρρώστια τοῦ πιστοῦ!

'Απρίλιος 1886.

I. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΓΕΩΡΓΙΔΑ

Τῶν χρονικῶν τούτων εἴδομεν διάφορα χειρόγραφα, ἔξ ὧν ἡτονα κατά τι διαφέρουσι ἢ εἰνε ἐλλιπή. 'Ημεῖς δὲ τὰ δημοσιεύμενα κατά τὸ χειρόγραφον, διπερ σώζεται εἰς τὸ ἐνταῦθα ἀρχειοφυλακεῖον, καὶ εἰνε δημοιον σχεδὸν τῷ εὐρισκομένῳ εἰς τὰ ἀνέκδοτα Χρονικὰ τοῦ φειρυνήστου Βαρβιάνη σωζόμενα εἰς τὸ ἐνταῦθα ἀρχειοφυλακεῖον. 'Ἐν τινι τῶν προσεχῶν φυλλαδίων τῆς Κυψέλης, θέλομεν δημοσιεύσει παρατηρήσεις τινάς κριτικᾶς περὶ τῶν χρονικῶν τούτου τοῦ Γεωργιλᾶς τῇ βάσει ἐγγράφων εὑρισκομένων εἰς τὸ ἐνταῦθα ἀρχειοφυλακεῖον.

Σ. ΔΕ-ΒΙΑΖΗΣ

1405. Κόπια εὐγαλμένη ἀπὸ τὸ παλαιὸν χαρτὶ ὅπερ εἴχαν οἱ ποτὲ γονεῖς μας καὶ οἱ ποτὲ προπάτορές μας, πόθεν κατάγονται καὶ πόθεν εἶναι ἡ πατρίδα τους. 'Η πατρίδα μας εἶναι ἀπὸ τὰς Ἀθήνας.

'Ἐγώ ὁ παπᾶς Κωνσταντῆς ὁ Θεοδώσης, βλέποντας τὸν Ἀγαρινὸν, πῶς ἐρχόμενος κουρσεύοντας τοὺς δημοπίστους μας Χριστιανούς, ἐσυνωμιλήσαμεν μὲ τοὺς ἀδελφούς μου κύρο Σπύρον καὶ Ιωάννην πῶς νὰ κάμωμεν νὰ σταθοῦμεν καὶ νὰ ὑποταχθοῦμεν εἰς τὸν Ἀγαρινὸν, ἢ νὰ μισεύσωμεν ἀπὸ τὴν περίφημον καὶ ἡγαπημένην μας πατρίδα. Καὶ ἔτζι εὐρισκόμαστε συγχισμένοι. 'Ἐκλάψαμεν πῶς ἀφῆσαμεν τὸ πρᾶμα μας καὶ πειρόβολια μας, καὶ τὸ τίποτές μας, καὶ δέγι ἐπήραμεν ἄλλο τίποτε ἀπὸ τὰ θρέμματά μας, ἥγουν τὰ ξωτόβολά μας, καὶ ἥλθαμεν καὶ ἀπεράσαμεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὅπερ ὁ Τούρκος ἀκόμη

δὲν τὴν εἶχε. Καὶ ἥλθαμεν ἔως τὴν Ἀρκαδίαν καὶ ἡγραμεν ἔνα χαρτὶ στελμένο ἀπὸ τὸ Νησὶ τῆς Ζακύνθου, ἀπὸ τὸν Ποτεστά διπερ δρίζε καὶ ἔλεγε ὅποιος θέλει νὰ ἔλθῃ νὰ μπιτάρῃ εἰς ἐτοῦτο τὸ νησὶ τῆς Ζακύνθου νὰ φευδάρῃ ὅσον τόπον θέλει καὶ νὰ τὸν γράψουν καὶ ἀρχοντα. Εἰς τὴν Ἀρκαδίαν εύρικαμεν τὸν Κυρίτζη Μιχάλη Γκούσκο, καὶ συνεμιλῶντας τὰ συμβεβηκότα, καὶ τὰ ἔρχόμενα εἰς τὸ νὰ τὰ ὑπομείνωμεν. "Ἐτζι εἰπαμεν ἐν τῷ μέσω μας νὰ μὴ γωρίσωμεν καὶ ἔφιληθήκαμεν, καὶ μπραζούριδες ἐγινήκαμεν καὶ ἔκάμαμεν ὅρκον ἐν τῷ μέσω μας νὰ μὴ χωρίσωμεν, ἔως νὰ εὕρωμεν τόπον νὰ συνοικήσωμεν. Καὶ ἔτζι ἐμπήκαμεν εἰς ἔνα πλεούμενο καὶ ἥλθαμεν εἰς τὸ παρὸν Νησὶ τῆς Ζακύνθου καὶ ἐπήγαμεν εἰς τὸν Ποτεστά καὶ πολλὰ μᾶς ἀδεξιώθη καὶ μᾶς εἶπε νὰ μᾶς γράψῃ καὶ ἀρχοντας, μὰ νὰ κάνωμεν βάρδια. Μὰ ὁ ἀδελφός μου ὁ Κύρ Σπύρος δὲν ἥλθησε, μήτε ὁ κύρ Μηχάλης Γκούσκος. "Ἐτζι ἐπήγαμεν εἰς τὸ Γαϊτάνι καὶ ἐσταθήκαμεν ἵκανὸν καιρὸν, μὰ ὁ Τόπος ἐβάριδε, διατί εἰγαμεν θρέμματα πολλὰ χοντρὰ καὶ λιανὰ ζῶα. "Ἐτζι ἀφήσαμεν τὰ ὑποστιχικὰ διπερ ἐπιάσαμεν καὶ ἥλθαμεν εἰς τὸ Γαλάρο καὶ ἐσταθήκαμεν ὀλίγον καιρόν. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀσηκωθήκαμεν καὶ ἐπήγαμεν εἰς τὸ Καταστάρι, καὶ ἐμοιράσαμεν τὸν τόπον μὲ τὸν Κυρίτζη Μιχάλη Γκούσκο, καὶ ὁ Γκούσκος ἐπήρε τὴν μερία τοῦ σιρόκου καὶ λεβάντε, καὶ ἐγὼ ἐπήρατὴν μερίαν τοῦ πουνέντε καὶ γαρμπί. 'Ο ἀδελφός μου Ιωάννης ἐστάθη εἰς τὸ Γαλάρο. 'Εμεῖς μὲ τὸν ἀδελφόν μου τὸν Σπύρον ἐσταθήκαμεν ἵκανὸν καιρὸν εἰς τὸ Καταστάρι. Καὶ μίαν ἡμέραν ἐπήγαμεν εἰς τὸ Σκινάρι καὶ εἶδαμεν τὸν τόπον ἀρμόδιον καὶ ἀνεβήκαμεν εἰς τὸ Ηλιοχώρι λαὶ εἶδαμεν τὰς περιοχὰς του καὶ τὰ παλαιὰ κτήρια καὶ μᾶς ἀρεσεν ὁ τόπος διὰ νὰ σταθοῦμεν. ἔτζι εἰπαμεν τοῦ Κυρίτζη Μιχάλη Γκούσκου διὰ νὰ ἔλθῃ, μὰ δὲν ἥλθησε, ὅτι ἦτανε πλούσιος πολλὰ ἀπὸ τὸν τόπον του. Εἶχε πολὺ χρυσίον καὶ ἀργύριον, θρέμματα δὲν εἶχε. Μᾶς ἐπερικάλεσε πολλὰ εἰς τὰς συνθήκας διπερ εἰχαμεν εἰς τὸν μέσον μας νὰ πάρωμεν τὸν μπαστάρδον του τὸν Γληγώνη μὲ ἑμᾶς ὡσὰν νὰ είμουν καὶ εγώ, καὶ νὰ τὸν αγαπᾶτε ὅχι διπού εἶναι ιδούς, ὡσὰν νὰ ἥτον νομίμος θεοί. ἔτζι ἥλθαμεν εἰς τὸ παρὸν χωρίσον καὶ ἐσυνοικήσαμεν. Καὶ εἰς τὴν ἐμβασίαν ὅπου ἐσώσαμεν, ἐρεστάρισε ὁ Γκούσκος καὶ ἐμοιράσαμεν τὸ

έουνδ ὅποι εἶναι πὲρ Λεβάντε, καὶ ἐγὼ ἐπῆρα τὴν μερίαν τῆς Τραμουντάνας, καὶ ὁ Γκούσκος ἐπῆρε τὴν μερίαν τῆς Οστριας. ‘Ο ἀδελφός μου, ὁ κύρ Σπύρος δὲν ἔσταθη μὲν ἡμᾶς καὶ ἐπῆγε εἰς τὴν Κεφαλλονίαν καὶ ἔσταθη εἰς ἓνα χωρίον εἰς τὰ Κλείσματα. Ἐγὼ ἔμεινα ἐδῶ μὲν τοὺς υἱούς μου, ὃποι εἶχα ἔξι υἱούς, ἀντάμα μὲ τὸν Γκούσκο. Εἰς τοὺς χιλίους τετρακοσίους πέντε 1405 ἦτανε εἰς ὅλο τὸ Νησί τῆς Ζακύνθου φαμελίαις 36, εἰς τοὺς χιλίους τετρακοσίους ἑννιά 1409, ἐγεινήκαμε φαμελίαις ἔκαποντριάντα ἔξι 136. Ὁ ποιος ἐρχότουνα εἰς τοῦτο τὸ Νησί ἐπήγενε καὶ ἐγραφότουνα εἰς τὸν Ποτεστά καὶ ἐγύρεψε καὶ τόπον καὶ ἐφεουδάριζε, καὶ ἐγεινε μεγάλη συγχισις, ὅτι ἄλλος ἐρχόντουνα καὶ ἔβανε εἰς τὸ φέουδο περισσότερο καὶ τὸ ἐπερνε. Καὶ ἐμαζοχτήκανε οἱ ἀνθρώποι διοῦ εἶχαν τὰ φέουδα εἰς μίαν ἀδελφότητη ἥγουν ἐκλησίαν, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Βενετίαν καὶ ἔκαμαν κρίσιν, εἰς τὸν Μπέγιο καὶ ἀποφασίσανε ὅτα φέουδα ἔκαμε ὁ Καπέλλος νὰ εἶναι λάουδα ὃπου ὁ καπετάν Ποτεστάς ἔκαμε εἰς τοὺς χιλίους τετρακοσίους πέντε 1405.

‘Ο ὑψηλότατός μας Πρέντζιπες ἔκαμε ἀμάχη μὲ τὸν Πάπα, καὶ ἐπῆρε ὁ Πάπας τοῦ Πρέντζιπε μας δύο χώραις τὴν Πάντουβα καὶ ἄλλην μίαν χώραν.

‘Ητανε εἰς τὸν Μωρηὰ γκενεράλες τοῦ κάμπου ὁ σινιόρ Εὐγένειος Μεγαδούκας Κύπριος τὴν πατρίδα πλούσιος πολλά εἶχε ριάλια χιλιάδαις τριακόσιισις ἐπῆγε εἰς τὸν Πουνέτε ὃπου ὁ Πρέντζιπες μας ἔκαμνε τὸν πόλεμο διὰ βοήθειάν του· ἔκαμε μίαν μέθοδον, πρὶν νὰ ἐμβῇ εἰς τὸ φουσάτο διὰ τὴν χώραν τὴν εἶχανε οἱ ἐχθροὶ περικυκλωμένην τὴν Πάντουβα. Καὶ ἐφτιασε κασελούλαις μικραῖς μὲ πανὶ ντυμέναις κόκκινο καὶ μὲ στεφάνια σιδερένια καὶ ταῖς ἐγίόψισε ἀμφο καὶ ἐπῆγενε. Καὶ ἐβγῆκε ὁ λόγος ὅπως ἔρχεται ὁ μεγαδούκας εἰς βοήθειάν του Πρέντζιπε μὲ τόσην βίαν. Οὗτος ὁ Μεγαδούκας πρὶν νὰ ἐμβῇ εἰς τὸν τόπον ἔκραξε τοὺς ἀνθρώπους του καὶ τοὺς ἐμοίρασε ὅλον τὸν βίον, καὶ εἶπεν ἀς ἀποθάνωμεν διὰ τὸν Πρέντζιπε μας, η νὰ ἐμβῶ μέσα εἰς τὴν χώραν καλῶς ἔχει, ἀλλέως ἀς ὑπάγῃ ὃπου ἡμπορεῖ ὁ κάθε ἔνας· ἔτζι ἐπρόβαλε ὁ Μεγαδούκας καὶ εἰδίχιε τὸ φουσάτο τοῦ Πάπα τὰ μουλάρια μὲ ταῖς κασέλαις, καὶ ἐδραμαν νὰ πάρσυν τὸν βίον, καὶ ὁ Μεγαδούκας ἐμπῆκε μέσα εἰς τὴν χώραν, ὃπου ὁ Πά-

πας εἶχεν ἀποκλεισμένον, τὸ φουσάτο τοῦ Πρέντζιπε· ἔτζι ἔκραξε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τοῦ ἐδώσανε τὰ ριάλια ὅπισα ὃποι τοὺς εἶχεν καὶ ἔκαμε μίαν ταράτζα καὶ ἀνέβη ἀπάνω ὁ σινιόρ Εὐγένειος Μεγαδούκας, καὶ ἐβάρεσε ταῖς τρουμπέταις καὶ ἀλλα ὅργανα μὲ προκλάμο, ὅτι ὅποιος θέλει νὰ ἔλθῃ εἰς βοήθειάν του αὐθεντός μου τοῦ Πρέντζιπε μου νὰ τοῦ δίνω μίαν κουταλιὰ χρυσάφι· Ἀνέβη εἰς τὴν ταράτζα ἐπάνω καὶ ἐπιασε τὴν κουτάλα εἰς τὰ χέρια, καὶ ὅποιος ἐπήγανε τοῦ ἔδιδε μίαν κουταλιὰν τζεκίνια, ἀντὶς διὰ τὰ ριάλια, καὶ ἔτζι ἔδραμε ὅλος ὁ κόσμος εἰς βοήθειάν του Πρέντζιπε. Καὶ εἶπεν ὁ Πρέντζιπες, τί χάρισμα θέλεις νὰ σου δώσω; καὶ ἐγύρεψε εἰς τὴν Ζάκυνθον εἰς τὸ λιβάδι ἥγουν εἰς τὸ Ρόιδο τόπον μοδιῶνε σαράντα πέντε, εἰς τὸ Γαλάρο τόπον μοδιῶνε ἔβδομήντα· εἰς τὴν ἀγίαν Κυριακὴν τόπον μοδιῶνε σαρανταπέντε. Καὶ ὅταν ἐγειναν τὰ δεκρέτα εἰς τὴν Βενετίαν ὃπου ἀφερμάρησε τὸ Ηεργάντι τὰ φέουδα τοῦ Καπέλου, ἐπῆραν καὶ τοῦ Μεγαδούκα τὸ φέουδο εἰς τὸν Λάγκαρον τῶν ἔβδομήντα μοδιῶνε τόπου. Ἐπῆγε ὁ Μεγαδούκας εἰς τὴν Βενετίαν καὶ ἐγύρεψεν ἀλλο τόπον διὰ ἑκεῖνον ὃπου τοῦ ἐπῆρανε. Καὶ εἶπε θέλω εἰς τὴν Ζάκυνθον εἰς τὸ Σκινάρι ἀπὸ τὴν Καμιλαῦκα καὶ νὰ ἔγηγη πέρ πουνέντε ἔως τὸν Κάρο, καὶ ἐως τὴν μύτην ταῖς πλαγιαῖς. Καὶ μέρος ἀπὸ τὴν τρεμουντάνα ὃπου ἐπῆρεν ὅλο τὸ Σκηνάρι. Ἐτζι ἔκάμανε κρίσες μεγαλόταταις μὲ τὸν Μεγαδούκα· ἐγειναν πέντε ἀποφάσεις εἰς τὴν Βενετίαν. Πρῶτο ἐπῆγε ὁ Αναστάσης ὁ Πατέρας τοῦ Γιωργηλᾶ τοῦ Σκλάβου, καὶ ἔκαμε χρόνους ἔξη ὃπου δὲν ἀφῆσε ὁ Μεγαδούκας νὰ πάση γράμμα, καὶ ἔτζι ἐκέρδισαν τὴν κρίσιν καὶ ἐπῆραν τὰ Σκηνάρια ἀπὸ τὸν Μεγαδούκαν.

Οι Ποταμιτιῖνοι ἦλθανε ἀπὸ τὴν Πίλαρο καὶ ἐσταθήκανε εἰς τὸ μέρος τῆς τρεμουντάνας μὲ καλύβια μονόρονα μὰ δὲν ἔχουνε χέρια παστρικὰ καὶ ἔχουν καὶ μάτι κακό.

Τὸν αὐτὸν χρόνον ἤρθε η ἀρμάδα τοῦ Τούρκου καὶ τὴν ἀπάντησε η ἀρμάδα τοῦ Πρέντσιπε μας καὶ τὸ Ριγόπουλο ούκουρτζουλάρου εἰς τὸ ξαναλι τῆς Κεφαλλονίας καὶ τὴν ἐγαλάστηνε κατὰ τρύπανον καὶ πρόσθεν ἀπὸ τέσσερας ωραῖς νὰ ἔημερώσῃ ἔως τρεῖς ωραῖς τῆς νυκτός. Τὸ Ρηγόπουλο τῆς Σπάνιας καὶ λέγεται τὸν καιρὸν τῆς

τζονάδας.

Καὶ πάλι εἰς τοὺς χίλιους πεντακόσιους δεκατρεῖς 1513 ἥλθανε οἱ Τοῦρκοι εἰς τὸ Λαγανά μὲν ἐδιακόσια ἄρμενα ὀλοκόκκινο σκουφάτοι ἀλωναρίου δέκτω 8.

Εἰς τοὺς χίλιους πεντακόσιους τεσσαράκοντα πέντε 1545 ἐματάρθανε οἱ Τοῦρκοι τρεῖς φορὲς εἰς ἑκατὸν 100 χρόνους μὰ σσο αὐτοὶ ἔκαψαν τὰ χωριὰ ὅλλα ἔκαμαν ἵνα ξυλόκαστρο εἰς τὸν Ἀρίνγγο καὶ ἐσαθήκανε ἡμέρας δώδεκα 12 καὶ τὸ ἔκαμαν κομάτια καὶ ἔτζι ἐπῆγε ἡ ἄρμάδα τὸ ἀρτζὶ πέλαγο καὶ ἐστάθη ἡμέρας δεκατρεῖς 13 καὶ ἐγυρίσανε καὶ ἥρθανε εἰς ταῖς ἀλικαὶς ἀντικρὺς τοῦ Κατασταρίου καὶ ἥτουνα ἓνα κτήριον παλαιὸν ἀξιόπενον καὶ τὸ ἐχάλασσαν ἐκ θεμελίων καὶ ἔτζι ἐβγήκανε ἀπὸ τὴν ἄρμάδα καὶ ἔκάμανε δεσμπάρκο συντροφίας τρεῖς, ἡ μία μὲ τὰ τζαπούνια, ἀλλοὶ μὲ τὰ λισγάρια καὶ ἀλλοὶ μὲ τὰ ἄρματα καὶ ἐπερικυκλώσανε τοὺς κάμπους τῆς Ζακύνθου καὶ ἐπήγανε εἰς τὸν Καλιπάδο καὶ εύρανε χαντάκια μεγάλα καὶ στρατιώταις καὶ δὲν ἐπήγανε παρεμπρὸς· ἔτζι ἐγυρίσανε δόπισα καὶ ἐμπαρκαρισθίκανε τὴν νύκτα καὶ πηγαινάμενοι ἀπαντηθήκανε μὲ τὸ Ρηγόπουλο οὐκουρτζουλάνου τοῦ πρέντζιπε καὶ μὲ τὸ Ρηγόπουλο τῆς Σπάνιας καὶ ἔκάμανε πόλεμο φοβερὸν ὅπου ἐκοκκίνητε ἡ θάλασσα, ἐπήγανε εἰς τὸ Βόιδι οἱ ἄνθρωποι καὶ εἶδαν τὸν πόλεμον.

Οἱ καλόγεροι τοῦ ἁγίου Γεωργίου τῶν Κρεμνῶν ἐβγάλανε ὅλο τὸ πρᾶγμα τοῦ μοναστηρίου καὶ τὸ ἔβαλαν εἰς μία σπηλῇα εἰς τὰ Καμαροτὰ ἀπάνυσθεν καὶ τὰ ἔκρυψαν καὶ ἀφῆσαν εἰς τὸ Μοναστῆρι δύο καλογέρους γέρους καὶ δύο βαρέλαις νερὸ καὶ κρασὶ γὰ φυλάγουν τὸ πρᾶμα τοῦ μοναστηρίου καὶ εἰς ἡμέραις δώδεκα ἥθισνε ἀπὸ τὰ Μαγγαράβουνα ἐκεῖθεν ὅπου περνάγει ὅλος ὁ κόσμος καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ μοναστῆρι ἐπῆγαν καὶ εύρανε τοὺς δύο καλογέρους ἐχύσανε τὸ νερὸ καὶ κρασὶ ἐπήρανε καὶ μερικὸ πρᾶμα ὅπου εύραν, δέω ἀπὸ τὰ "Ἄγια σκεύη καὶ ἐγυρίσανε δόπισα καὶ ἐπῆραν καὶ τοὺς δύο καλογέρους φουζάρους ἐκείνους ὅπου ἀφῆκανε εἰς τὸ μοναστῆρι διὰ γὰ φυλᾶνε.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΚΑΝΙΝΗ

Quando scorgo colei che m'innamora
Di sua bellezza e suo vestire eletto ecc...

"Οταν ἔκεινη ἦγὼ θωρᾶ, 'πεῦ μὲ τὰ θεῖα της κάλλη
Μοῦ ἔμπνευσε τὸν Ἐρωτα σὲ τούτη τὴν καρδιά,
Νὰ περιπτῆ περίφανη καὶ εὔμορφα γυναῖκα,
'Ολόχαρη αἰσθάνομαι 'στὰ στήθη μιὰ λαλιά
— 'Αγάπαμε πιστά,

"Οταν μ' ὠραῖο χαμόγελο σιγὰ γλυκογυρίζει
Τὰ μυάτια της, ὑψώνοντας αὐτὰ 'στὸν οὐρανὸν
Κρυμένο μέσ' 'στὸ στήθος μου αἰσθάνομι' ἕνα πνεῦμα,
'Οποῦ μοῦ λέει—στέναζε—καὶ τότε θύγανο ἦγὼ
— 'Ἐγ' ἀναστενχγμό.

"Οταν ἔκούνοτας τὴν γλυκεὰ μαγευτικὴ φωνὴ της
Καὶ ρίχνεται τὸ θλέμμα μου 'σ τὴ θεία της εύμορφική,
Χορτάνει τὴν μεγάλη της ἀπεθυμιὰ ἡ ψυχὴ μου
— Χαῖρε θυντὲ κι' ἀγάπαε—κρυφὰ μοῦ λέει 'στ' αφτιά,
— 'Ενδὲ Θεοῦ ἡ λαλιά.

"Οταν σ' ἐμὲ τ' ὀλόλαμπρο τὸ θλέμμα της πετάει,
Καὶ ἐμπροστά μου ἔρχεται μὲ πρόσωπο χλωμόδ,
'Απόκρυφη μοῦ φαίνεται δόπις εἰς τὴν καρδιά μου
Μοῦ λέγει—ἔλπιζε—ἔλπιζε—τὸ χεῖλο της τ' ἀγνο.
Τὸ θλέμμα της ἔκεισται.

ΔΡΙΣ. ΚΑΨΟΚΕΦΑΛΟΣ

Αἱ γυναῖκες φέρουσιν τὸν νοῦν εἰς τὸ στήθος· ἡ αἰσθητικὴ μόνη ἄγει καὶ φέρει αὐτάς. 'Ο ἔως των, ἀληθινὰς εἰναι μανία· προσποίητος εἴνε ἡ φύσις των. 'Η ἀφοσίωσίς των εἰναι τέχνη. 'Η ἡπιότης καὶ ὑπομονὴ των εἰναι ἐνέδρα. Πίστευσόν με· ἡ καρδία των εἰναι ἡ ἀκμής, ἡ ὕβρις· ἐντεῦθεν τὰ αἰσθήματά των ὅλη εἰσὶν ἡ ἀγαρυχὴ ἡ νόσοι. 'Απασα καὶ ζωή των εἰναι φονικὴ παρωδία ἀνθεώπων ἄμα καὶ θεῖον. Οὐδαμῶς μεγαλεῖσον ἐν αὐταῖς καὶ ἀληθεικα, οὐδαμῶς διάνοια καὶ θεῖον· ἀλλὰ μόνον μαγείκης τις καὶ ὀπταπάτη. Φοροῦσιν ἐνδύματα; εἰσὶ διαστιλίδες. 'Εγυμνώθησαν αὐτῶν; Ιδοὺ αἱ..... Σ. Ν. Β.

ΤΑΚΩΒΑΤΟ²
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
·Ο νεκροβάτης διήγημα συν. (Γ. Α. Βαλαβάνης) —
·Εμμελίνα, συνέχ. (Γ. Μάνεσης) — Οἱ δύο παπάδες ποιησίς
(Γ. Γ. Τσαλαστίνης) — Χρονιστὸν Γεωργηλᾶ (Σ. Δὲ Βιάζης).
·Ἐκ τῶν τοῦ Κανίνη ποιησίς (Α. Καψοκέφαλος).